

Štev. 10. V Ljubljani, dne 1. oktobra 1898. Leto XVIII.

Patra Feliksa zdravilo.

Mesta, trge ruši sultan
Sulejman, car turški slavni.
Sela pali in pustoši,
Mnogo belih pade gradov.
Dalje dere vrag osmanski,
Ko povodenj se razliva
Črez gorice vinorodne
Črez poljane žitorodne.

V Mariboru, mestu lepem,
Bere maše pater Feliks;
Moli k Bogu ljudstvo plaho,
Da nadloge mu odvrne.

Megla krije v jutru polje,
Polje širo mariborsko . . .
Tiho čete so osmanske
Na prostranem taborišču —
Slavni sultan spi nemirno.
Pot mu krije blede čelo,
Bledo čelo, lica bleda.
Huda bol mu tare truplo,
Sivolaso muči glavo.
Hekimov je broj krog njega,
Tajne leke mu varijo,
Da bi trpko bol izgnali,
Ohladili glavo žgočo.

Krive sablje zarožljajo,
Zableste se v zlatem solncu —
Straže vjele so vohuna . . .

Ta vjetnik je pater Feliks,
Pater Feliks, stari lečnik,
Ki slovi po mestu celem,
Da bolezen zvrachi vsako.
Privedo ga k paši Sali.
Mrko patra gleda paša,
Z ostro sabljo ob tla bije:
»Glavo hočem ti razklati,
Truplo vreči psom na cesto!
Toda čuj me in pomisli:
Prosta pot ti je in varna,
Če ozdraviš Sulejmana,
Vojske naše gospodarja.
Dober lečnik ti si, slišim!«
Dolgo misli pater Feliks,
Misli dolgo in premišlja . . .
Pazno gleda Sulejmana,
Turške vojske gospodarja.
Reče pater paši Sali:
»Sultana ti pač ozdravim,
Toda leka nimam s sabo!
V belem mestu, domu svojem,
Tamkaj hranim dobre leke!«

In odšel je pater Feliks,
Vrnil brž se — mož beseda.

*

»Slavni hekim, hekim stari,
Dobro tvoje je zdravilo!
Kdo ti dal je moč visoko,

Bridko meni bol izgnati,
 Ohladiti glavo žgočo?
 Paša Sali, daj cekinov
 Hekimu sto mošenj težkih!
 Ti pa, dragi, stari hekim,
 Še prinesi mi zdravila,
 Da se šejtan upokoji...
 Daj, še več mi daj krepčila!
 Z zlatom plačam ti rumenim
 Rad zdravila vsako čašo!
 Evo tisoč ti cekinov,
 Tisoč daj mi zanje — čašic!*

In prinese mu veliko
 Pater Feliks s sabo leka.
 Sužnji štirje komaj, komaj
 V šator so mu ga znosili...
 Brž, ko sultan je ugleda,
 Pravi patru ves radosten:
 »Allah, Allah! Stari hekim!
 Je zares li vse zdravilo,
 Kar blesti se krasno tu-le
 V steklenicah teh zelenih?
 Kaj ti pravim, modri lečnik —
 V Istanbul se pelji z mano,
 Tam moj hekim boš najvišji!
 S srebrom rad ti plačam službo,
 Z zlatom plačam ti zdravilo.
 Odaliske boš mi lečil
 In vezirje moje slavne!
 Redov dam ti jaz demantnih...
 Videl morje boš bizantsko,
 Polno ladij obloženih.
 Ženske gledal belolične,
 Črnooke, črnolase...
 Ne žaluj mi po domovju!
 Večkrat pridem še v te kraje
 In na vsaki poti moji
 Boš me, hekim modri, spremljal,
 Da spet vidiš dom svoj stari!«
 — Pater Feliks ugovarja,
 Med Osmane iti noče.
 Sultanu se čelo zmračí,
 Čelo zmračí, kri vzkipi mu...
 Z okom trene paši Sali —
 In Osmani prihitijo,
 Polože na zemljo patra,
 Vklenejo ga v lance trdne...
 *

Gosta megla krije cesto,
 Prah vali se proti nebu.
 Glej, Slovencev četa verna
 Tam koraka proti Turku.
 Sprime vojska zdaj se z vojsko,
 Jeklo se ob jeklu kreše.
 Allah! vpije turško grlo,
 Boga kliče ljudstvo naše...
 In za Turkom pada Turek...
 Strah obide Sulejmana,
 Z vsem pobegne, kar mu drago.
 Bliskajo se v divjem begu
 Svetle podkve konj osmanskih.
 Med begunci vsemi prvi
 Sulejman je — slavni sultan!
 In zaklade dragocene
 Vozi voz za njim drdraje...
 Pater Feliks, stari hekim,
 Pelje se na vozu zvezan,
 Poleg njega pa zdravilo,
 S katerim zlečil bil je Turka.

*

V Istanbulu v dvoru belem
 Spi nemirno spanje sultan.
 Pot mu krije blede čelo,
 Blede čelo, lica bleda.
 Hekimov je broj krog njega,
 Čudne leke mu varijo,
 Da bi šejtana izgnali.
 Težko diše bolni sultan.
 Trudna glava, trudno srce...
 Huda bol mu stiska prsi;
 Žge spomin ga krute bitke,
 V kateri zgubil na stotine
 Svojih srčnih je Osmanov...
 Dal privedi si je patra,
 Da edini on ga zleči,
 Kakor zlečil ga pred bitko. —
 Feliks dal mu je zdravila,
 Ki ga hranil je pri sebi.
 Mnogo velel mu je piti,
 Da se vmiri trudna glava...
 Da mu zgine iz spomina
 Slavna zmaga vernih gjavrov
 Tam na polju mariborskem. —
 Sultan srebal je zdravilo,
 Srebal je — jeruzalemca,
 Ljutomersko vince zlato.

Vojanov.